

hozzájárulásával 6000 darab magyar, 3000 német, 750 francia és 750 darab angol nyelvű, művészi kivitelű tájékoztatót adtak ki.

Az elmúlt esztendő idegenforgalmi eseményeinek felsorolásánál első helyen említi a jelentés a Szegedi Ipari Vásárt, mint amely a legtöbb idegent vonzotta Szegedre. Igen nagy sikert jelentettek azok a kedvezményes árú jegyszelvényfüzetek, amelyek háromnapos szegedi tartózkodást tettek lehetővé az idegenek számára, s amelyeket ugyancsak az IBUSZ-szal karöltve adott ki a hivatal. Az év idegenforgalmi eseményei közül egyébként kiemelkedtek a belgrád-zimonyi énekkar hangversenye, a Jugoszláviából érkezett mezőgazdák tanulmányi csoportja dr. Keksz Lajos tartományi képviselővel az élen, a KALOT, az Egyesült Női Tábor, a „Kalász” nagygyűlése, az IPOK-kongresszus, a nyári Mátyás király ünnepségek, a régensburgi dómkórus hangversenye, az egyetem ünnepélyes megnyitása.

Nagyban hozzáfog járulni a szegedi idegenforgalom fejlesztéséhez — mondja a jelentés —,

hogy a város az IBUSZ anyagi hozzájárulásával a Bajza-utca 9 szám alatt 80 ágyas turista-szálló berendezését kezdte meg. A munkálatok a kora tavasszal befejeződnek és a szálló megnyitására húsvétkor kerül sor.

A jelentés számszerű adataiból kitűnik, hogy az elmúlt év folyamán 25 tanulmányi csoport érkezett Szegedre 2500 résztvevővel, 11 kirándulócsoport 1900 résztvevővel, 10 csoport különböző versenyre, 400 résztvevővel. Tanfolyamokra 300, gyűlésekre 1626, az alsóvárosi búcsúra 10000 vendég érkezett. A Szegedi Ipari Vásár látogatóinak száma összesen 47.220 személy volt, szemben a tavalyelőtti 53.515-el.

Az elmúlt évben összesen hat filléres vonat futott be Szegedre 6505 utassal. Tavalyelőtti 19 volt a filléres vonatok száma 13.400 utassal.

Igen érdekes a jelentésnek az a része, amely a Szegeden megfordult idegenekről közöl kimutatást. Eszerint 565 német, 1170 jugoszláv, 49 olasz, 2 francia, 643 román, 6 angol, 54 cseh és szlovák, 41 lengyel és 296 egyéb nemzetiségi utas fordult meg a múlt évben Szegeden. Az összes forgalom 1940-ben 17.387 idegen. A jelentés 130.650 pengőre becsüli azt az összeget, amit az idegenek tavaly Szegeden elköltöttek, az ipari vásár belépőjegyein kívül.

8000 internált francia tengerész elszállítására ebben a kaszárnyahányban egészen megoldhatatlanná lett. Julius 3-tól november végéig, amíg a hazaszállítás meg nem kezdődött, a francia tengerészek sátrak alatt éltek. Eleük feltételei ezekben a táborokban nagyon különbözőek voltak. Természetesen mindig keservebb, ahogy az idő rosszabbodott. Mindent tekintetbe véve, meg kell mondani, hogy ez az élet nyomorúságos és szomorú volt. Nyomorúságos volt, mert az angol hivatalos szervezet elképzelhetetlenül lassan működött, szomorú pedig azért, mert a gaullisták (a Gaule-pártiak) különleges módon próbáltak hatni tengerészeinkre. Azt gondolták, hogy tengerészeink sokkal kevésbé tudnak ellenállni propagandáknak, ha légmentesen elzárják őket hazájuktól és ha nagyonis kétes morális életfeltételeket nyújtanak nekik.

Igy ír Angolországról az a francia, aki valaha bizonyosan rajongott érte. Micsoda csalódás, micsoda lélekösszeomlás.

Az áldott emlékü Kuncz Aladár „A fekete kólostor” szerzője jut itt eszünkbe, akinek nem a francia rabságban átélt embertelen szenvedések fájtak, hanem az, a csalódás, amely a szellembe vetett hitében érte. Most ez a csalódás sújtja a franciákat is, akik közül nagyon sokan térnek meg a hazai földre Kuncz Aladárként.

Madácsy László

Öt hónap a háborús Angliában

Részletek egy francia tengerész naplójából

(A Délmagyarország munkatársától) Aki valaha gyakran olvasott francia újságot, aki ismeri a jobb- és baloldali lapjait és ma kezébe vesz megint egy francia lapot, meglepetéssel tapasztalja, hogy egészen új francia lélekkel áll szemben. Ennek az új léleknek a körvonalai még eléggé bizonytalanok, de már egészen más, mint az egy évvel ezelőtti. Mélyebb, tisztább és rokon-szenvesebb. A francia lélekkel nemcsak a vereséget kellett elszenvednie, hanem azt a csalódást is, amely barátai és fegyvereibe vetett hitében érte. És ez az utóbbi volt talán a legkeservebb.

Ennek a fájdalmas csalódásnak a benyomását mondja el a „Candide” című francia hetilapnap Georges Blond „rapatrié” (visszahonosított) francia tengerész.

Megérkezésem Angliába

Egy torpedónaszád fedélzetén érkeztem Angliába a pusztulás képeitől meggyötört szívvel. A németek már elfoglalták tengerpartjainkat és a fegyverszüneti tárgyalások folyamatban voltak. A haditengerészet teljesítette utolsó kötelességét, a legnehezebbet: tönkretette a kikötők berendezéseit.

A felgyújtott petróleumtartályok égigesapó fángjai, elpusztított partok, házak, a kikötők bejáratánál elsüllyesztett hajók; a tenger felett olyan sűrű tömegű füst uszott, hogy a júniusi reggel inkább hasonlított sötét éjszakához, ime a kép, amelyet magunk mögött hagytunk. És ez az iszonyu látomás mögött legtöbbünk asszonyt, gyermeket félt, akikre váratlanul csapott le a pusztulás.

És ezután egyszerre a nyugalom, a boldogság világába érkezünk. Portsmouth, Plymouth, Falmouth, a nyári napban oly szeliden tündöklő déli partnak e kikötői mosolyogva fogadtak bennünket. Lányok, ifjak fürödtek a tengerparti fürdőkben, a vízből kijöttek, hogy köszöntenek. Mások éppen teniszeztek s egy pillanatra abbahagyták a játékot, hogy kezükkel felénk intsenek, aztán folytatták játékukat.

Az angol torpedónaszádok füstökádó kéményei, az elzúgó repülőgépek százai, a léggömbök mégis azt mutatták, hogy Anglia háborúban van. De abban az időben az angol nép számára a háború még nagyon is távoli csepepaté volt. Ez is olyan háború volt akkor még számukra, mint a többi...

Hajóink lassan haladtak az arzenálok felé, miközben már lehorgonyzott hajók előtt haladtunk el, melyeknek személyzete hangtalanul figyelt bennünket. Lengyel, norvég, holland és belga hajók voltak. És mikor melléjük álltunk, szomorúan gondoltuk: Ime, mi is legyőzötték vagyunk, mint ők...

Marseillaise és lefegyverzés

A plymouth-i állomáson az angol hatóság emberei gyűjtötték össze a francia partok menekültjeit, civileket, katonákat, akik mintegy ötven kis hajón érkeztek. Meggyötört, az események zuha-

tagától csaknem bamba ábrázatról a szomorúság rítt. Teát és kekszet osztogattak szét köztük. A kikötőparton egy hangszóró zugta a Marseillaise-t és a franciák könnyező szemekkel álltak vigyázba. Alighogy a Marseillaise utolsó akkordjai végetértek, a hangszóróból egy rövid beszéd hangzott felénk, mindig ugyanaz, valószínűleg lemezről, mely körülbelül így végződött: „Franciák, kormányotok a németek foglya, folytassátok a háborút mellettünk, csatlakozzatok az angol zászlóhoz, amely háromszínű, mint a tiétek.

Ahogy a városba értünk, mozgalmas élet fogadott bennünket. A teaszalonok tömve voltak. Tisztek udvaroltak az Auxiliary Transport Services vagy a R. A. F. (királyi légi haderő) besorozott, elragadó uniformisba öltözött ifjú hölgyeinek. Ezek a képek mindig váltakoztak.

El kell még mondanom, hogy az angolok hogyan fegyverezték le a francia hajókat, vagy mondjuk inkább úgy: hogyan ejtették hatalmukba. A mód, ahogyan ezt tették, nagyon sokféle volt. Egy a sok közül: Piros kereszt jelzésű angol naszád közeledett a menedéket kereső francia hajóhoz és egy angol tiszt jelezte, hogy az ügyeletes tiszttel szeretne beszélni, akit egyébként igen szívélyesen meg is hívott magához. Amikor a legénység fegyvertelenül a fedélzetre jött, a mintegy 300 méter távolságban levő angol hadihajó már tüzelésre kész ágyuit rájuk irányozta. Ekkor a hajó parancsnoka a kapott utasítás szerint a hajó személyzetét mentőcsónakokba parancsolta, de ő maga néhány tiszttel a fedélzeten maradt, hogy elsüllyesse a hajót. A víz csakhamar behatol a hajó testébe, s az kezd feloldatra dűlni. Amikor az angolok ezt látják, egy gyorsnaszádot küldenek és egész közelről figyelmeztetik a hajó kapitánját, hogy ha a hajó elsüllyesztését meg nem akadályozza, a mentőcsónakokban levő legénységet tűz alá veszik.

Anglia — kaszárnyák nélkül

Anglia történelmében első eset, hogy földjén saját hadserege van; igaz modern hadsereget értek természetesen, kétmillió embert, akiknek lakást kell adni s akiket katonai nevelésben és oktatásban kell részesíteni. Angliában nincsenek kaszárnyák. Mi franciák, akik részére a kaszárnya udvarának sóprése valósággal öröklődött s amelyből gazdag irodalmi-téma született, nehezen tudtuk elképzelni, hogy kaszárnya ne legyen Angolországban. Angolországnak az újonnan behozott sorozás nagyon súlyos és sokféle gondot okozott. A nyár folyamán az angol hadsereg sátrai alatt tanyázott szanaszét szórva: mezőkön, parkokban, löverseny pályákon. Az ősz beálltával feltűnt a katonákat az időjárás viszonyaitól. És az angol parancsnokság angol megoldást hozott. A hadsereget felosztották, szétoszták Anglia minden lakható házában. Hotellekben, lefoglalt villákban, bezárt mozihelyiségekben. Reggel kilenc órákor lehet látni, hogy a katonák hogyan mennek nagy kényelmesen a kijelölt gyakorlóhelyre.

KORDA-RUHA
URI DIVAT
MINŐSÉG-IZLÉS-VÁLASZTÉK
SZÉCHENYI-TÉR

**Kihallgatták a tanukat,
a bizonyítás után békésen
ért véget
a makói »bizonyítvány«-per**

(A Délmagyarország munkatársától) Érdekes fordulatot ért véget kedden a szegedi törvényszék Bókay-tanácsa előtt az a rágalmozási ügy, amelynek vádlottja dr. Kiss Károly makói ügyvéd volt. Dr. Kiss Károly éleken szerepet játszott Makó és Arad-Csanád-Torontál megyék életében, a városi képviselőtestületnek és több bizottságnak volt a tagja. 1938 október 13-án megfellebbezte a belügyminiszterhez a képviselőtestület egyik határozatát, fellebbezésében élesen kikelt Urbán János gazdasági tanácsos, makói főkereszt ellen. Kétségbe vonta a főkereszt iskolai végzettségét, fellebbezésében azt vitatta, hogy Urbán megtevesztette felettes hatóságait, mert hamis adatokat diktált be törzskönyvébe. Vitatta a főkereszt szakképzettségét is, majd azt hozta fel, hogy bizonyos napszámok körül eltérések mutatkoztak. Előadta dr. Kiss Károly fellebbezésében azt is, hogy Urbán katonatisztnek mondja magát, jóllehet, a háborúban csak szakaszvezető volt.

A belügyminiszterhez benyújtott fellebbezés miatt felhatalmazásra üldözendő rágalmozás címen bünvádi eljárás indult dr. Kiss Károly ellen. Az ügyben az elmúlt év elején a törvényszék már tartott tárgyalást, az ügyvéd védője, dr. Dettre János utján kérte a törvényszéktől a valóság bizonyításának elrendelését. Tanúnak jelentette be Vári Lajos makói városi főszámvévőt, Gorcsa Péter helyettes polgármestert, Erdei Lajos számvévősi főtanácsost és Könyves-Kolónics József városi főügyészt.

A bizonyítás lefolytatására kedden került a sor. Mielőtt a törvényszék a vádlott által bejelentett tanukat kihallgatta volna, békülésre hívta fel dr. Kiss Károlyt és Urbán Jánost, a békítési kísérlet azonban ekkor nem járt sikerrel. Ezután megkezdtek a tanúk kihallgatását, Gorcsa Péter helyettes polgármester és több más tanu a városi főkereszt mellett tett vallomást.

A tanúkihallgatások után Bókay tanácselnök egyezkedésre hívta fel a vádlottat és a sértettet. dr. Kiss Károly kijelentette, hogy hajlandó elégtételt adni Urbán Jánosnak, miután meggyőződött állításai helytelenségéről. Az elégtételadást, illetve a bocsánatkérést Urbán János elfogadta, mire a vádat képviselő dr. Liszkay Lóránd ügyészi alelnök kérte a tárgyalás félbeszakítását és az iratoknak az ügyészhez való megküldését.